

DR JASMINA VIKALO I DR MILOMIR GAČEVIĆ
O estetskoj hirurgiji i dermatologiji

ISKUSTVO I POŠTEN RAD
NEMAJU
ALTERNATIVU

Iz sveta „ozbiljne“ medicine kojom su se bavili na VMA, uputili su se i u svet estetike: dr Jasmina Vikalo, dermatolog i dermatohirurg u estetsku dermatologiju i antiejdžing medicinu, a dr Milomir Gačević, specijalista plastične i rekonstruktivne hirurgije u estetsku hirurgiju i nehirurške procedure podmlađivanja.

Oboje su priznati specijalisti, radeći u novoj oblasti često su bili u prilici da im se poslovi poklapaju i da međusobno razmenjuju saznanja i iskustva.

Redakcija „Estetike“ ih je zamolila da kroz razgovor prenesu čitaocima i mladim kolegama deo saznanja i načela na kojima se bazira njihov rad i odnos prema onima koji im se obraćaju za pomoć.

Dr Jasmina VIKALO: Iako se skoro 15 godina bavim privatnom praksom, svakodnevno se bavim istim poslom koji sam radila i na VMA: radiotalasnom dermatohirurgijom, dermoskopijom, dermatološkim pregledima, lečenjem akni, alergijskim kontaktnim i atopijskim dermatitisom... Ne smatram zato da sam otišla iz sveta medicine i struke koju sam specijalizovala. Moje bavljenje estetskom dermatologijom rezultat je činjenice da sam vizuelni tip i veliki esteta, a ljubav prema antiejdžing medicini rodila se jer daje odgovor na pitanje: kako biti dugovečan, zdrav, i pri tom sačuvati lep izgled? Kožu ne možemo posmatrati kao izolovan organ, ona nepogrešivo odražava unutrašnje stanje i signalizira narušenu harmoniju organizma. Usporavanje biološkog starenja podrazumeva unapređenje kvaliteta življenja i zato smatram da je edukativni deo posla estetskog dermatologa jednako važan kao i brojne antiejdžing procedure, koje se bave prevencijom i uklanjanjem posledica starenja na licu i telu. Uz, moram to naglasiti, pomoć pacijenata kao aktivnih učesnika u procesu unapređenja sopstvenog zdravlja, lepota i umetnost življenja postaju naš zajednički life style.

Dr Milomir GAČEVIĆ: Kao i dr Vikalo, mislim da jedan lekar, posebno specijalista, nikada ne može da zaboravi i da se odrekne svoje profesije i potisne svoj hirurški ili dermatološki poriv.

Istina je da sam u prvom periodu svog rada više razmi-

šljao o plastičnoj i rekonstruktivnoj hirurgiji, nego o estetici. Međutim, vreme čini svoje, rastući trend estetske hirurgije, kao jednog manjeg dela plastične hirurgije, učinio je da ona i u ekonomskom smislu postane zanimljiva, iako se nikada ne sme zaboraviti da je estetska hirurgija takođe veoma ozbiljna hirurgija. Veliki broj estetskih operacija su ozbiljni zahvati koji traže i veliko zalaganje, ozbiljne hirurške procedure, znanje, edukaciju... Nije zanemarljivo ni to što su rezultati estetske hirurgije vidljivi, posebno na licu kojim posebno volim da se bavim, pa mi se učinilo da ću se tu posebno iskazati kao hirur i čovek sa osećajem za lepotu.

VIKALO: Nesporno je da dermatolog i hirur, s obzirom na to da su na specijalizaciji učili o građi kože, imaju drukčiji pristup problemima kože. To se odnosi i na vladanje injekcionim tehnikama i aparaturnim procedurama, čak i kada su u pitanju veoma ozbiljni aparati kakvi su, recimo, ablativni laseri. Međutim, ono za šta nam je svima bilo potrebno vreme jeste saznanje da se jednom procedurom ili jednim tretmanom, ma koliko on bio dobar, teško može rešiti problem koji se nagomilavao godinama.

Zato se sada akcenat i stavlja na kombinovanje različitih procedura, za šta treba i više vremena, ali su i rezultati mnogo bolji. To ne znači da se i u takvim slučajevima ne mogu postići poboljšanja, ali su ona često ispod nivoa onoga što je pacijent možda očekivao.

VIKALO: Sve metode su dobre, poenta je u tome koju primeniti i kada. Tu su iskustvo, znanje i profesionalnost doktora nezamenjivi.

GAČEVIĆ: Mora se biti pošten, i u jednom momentu reći pacijentu "to može i imaće efekta" ili "to neće dati efekat koji želite".

O STRAHU I NETRPELJIVOSTI

VIKALO: Moram priznati da je pre 10-15 godina bilo neke male surevnjivosti između dermatologa i „plastičara“, zbog naše pomisli da će nam oni uzeti deo posla i pacijenata. Ali, toga je bilo i sa njihove strane, jer je estetska dermatologija počela da se bavi procedurama za koje se smatralo da pripadaju isključivo plastičnim hirurzima. Danas, ja bih bila presrećna kada bi saradnja dermatologa i hirurga mogla da bude svakodnevna, jer bi to olakšalo zajednički posao, a bezbednost pacijenata podiglo na mnogo viši novi. U oblasti estetske medicine danas se svašta dešava, a sa brojem procedura raste i broj komplikacija. Danas se svi bave antiejdzingom, pa je krajnje vreme da se ta oblast mnogo bolje reguliše. O tome svi pričamo, ali se stvari menjaju veoma sporo.

Surevnjivosti, pa i netrpeljivosti, između specijalista koji se bave istim poslom nema mesta, jer smo potrebni jedni drugima. Često sam u prilici da svog pacijenta pošaljem kod plastičnog hirurga kako bi pregledao neku izraslinu na koži za koju posumnjam da je maligna. Isto uradim i kada mi dođu pacijenti koji žele neke invazivnije metode kojima bi rešili problem palih kapaka, njih radije pošaljem kod estetskog hirurga nego što pokušam da im pomognem nekim manje invazivnim metodama, jer znam da one neće rešiti njihov problem.

GAČEVIĆ: Pre nego o netrpeljivosti moglo bi se govoriti o tome da smo se u početku bavljena ovim poslom svi više bojali svog neznanja, nego konkurencije. Svako od nas je znao koliko zna, ali nismo znali koliko znaju oni drugi, što je izazivalo brigu da li ćemo imati dovoljno pacijenata i prihoda da bi se opravdala velika ulaganja koja smo kao privatnici investirali u kupovinu ordinacija, opremanje bolnice, stalna putovanja po svetu u cilju edukacije, plaćanje zaposlenih. Vremenom smo međutim došli u situaciju da se tih stvari ne plašimo, i dr Vikalo i ja smo izrasli u ozbiljne dermatologe i hirurge. Sada se više bojimo neznanja drugih, koje kao kolege ponekad moramo da branimo u situacijama kada su zbog svoje agresivnosti napravili grešku.

Poslednjih godina najviše takvih grešaka vidim kod operacije

donjih kapaka, što je posledica mišljenja nekih hirurga da je to lagana operacija gde treba “samo malo zarezati ispod donjeg kapka i skinuti višak kože”. Obično je to tako, ali ako skinete samo malo više viška kože, dolazi do izvrtanja ivice kapaka nadole (ektropion) koji se ne povlači mesecima ili zahteva novu hiruršku intervenciju. Mislim da ne postoji hirurg koji je radio te operacije a da nije imao taj problem. Imao sam ga i ja, ali zahvaljujući iskustvu koje sam sticao svaki dan i svake godine takvih problema više nemam.

VIKALO: Slučajevi u kojima se obećava sve pa na kraju od toga ne bude ništa ili samo neki minimalan pomak nabolje, antireklama su za ono čime se bavimo. Doktor mora da stoji iza onoga što predloži i obeća, jer će rezultat biti ilustracija njegove stručnosti, znanja i profesionalne (ne)odgovornosti. Moj cilj je da pacijent bude zadovoljan onim što sam mu uradila, jer njegova dobra preporuka je najbolji marketing.

GAČEVIĆ: Svestan sam da se na sve strane promovišu antiejdzing procedure kao alternativa za hirurgiju, pa tako imamo “nehirurški lifting, nehiruršku lipoukciju, povećanje grudi...” Dr Foad Hahai, legenda svetske estetske i plastične hirurgije, rekao je pre desetak godina na jednom kongresu u Milanu kome sam prisustvovao, da će do 2020. godine antiejdzing preuzeti 85 odsto ukupnog estetskog tretmana na licu, ali da se za ostalih 15 odsto bez hirurgije ne može ništa ozbiljno učiniti.

Ne može se, bez obzira na moguću zaradu, obećavati osobi sa 50-55 godina čije je lice drastično palo, mišići lica spustili, a kapci prekrili oči, da se to može rešiti nekom antiejdzing metodom, bez hirurgije. Mislim da je najpoštenije što doktor estetske medicine može da učini da takvog pacijenta uputi hirurgu. Kao što je dr Vikalo napomenula postoje neke nehirurške procedure koje to mogu malo ublažiti na kraći rok, ali je pitanje koliko će pacijent time biti zadovoljan. Ne može se sve uraditi antiejdzing procedurama.

VIKALO: Edukacija pacijenta je jedan od važnijih momenta u poslu kojim se bavim. Ti razgovori sa pacijentom, a i dr Gačević to dobro zna, zahtevaju mnogo vremena, ali

su nezamenjivi u smislu uspostavljanja dobrog kontakta sa pacijentom, nakon čega se pristupa detaljnom pregledu i predlozima šta i kako bi se trebalo raditi. Lekar mora da sagleda zdravstveno i psihološko stanje pacijenta jer bez toga nema rezultata. Pacijent često dođe prepun očekivanja od neke nove procedure, jer je video ili pročitao u medijima ili na društvenim mrežama o fantastičnim preobražajima koji se postignuti brzo i lako. Ja zaista nastojim i mislim da me pacijenti po tome znaju, pa smem reći i vole, da razdvojim ono što je reklama od onoga što pacijent stvarno može da očekuje, uz sve prednosti i mane novog tretmana. Jedino na taj način, zajednički, može se doći do pravog rešenja kojim ćemo oboje biti zadovoljni.

KOMBINACIJA TRETMANA

GAČEVIĆ: Tačno je da su nehirurške procedure neverovatno napredovale od vremena kada smo, recimo, počinjali da radimo sa prvim hijaluronskim filerima, tzv. bečkim hijaluronom, za koji je proizvođač tvrdio da mu efekti traju tri meseca, a u stvarnosti su trajali tri nedelje. Danas imamo hijalurone čiji efekat traje godinu, pa i dve. Govorim, naravno, o kvalitetnim preparatima čiji efekat traje onoliko koliko piše na deklaraciji. Zato je bitno da se upravo takvi preparati koriste u praksi. Ozbiljan specijalista za antiejdžing medicinu ne sme sebi da dozvoli da koristi jeftine, neproverene preparate, kako zbog sebe, tako i zbog pacijenata koji neće dobiti rezultat koji očekuju.

Kada govorimo o estetskoj hirurgiji, napretka ima, ali on nije tako brz i spektakularan. Izuzetak je estetska hirurgija lica, kojom najviše volim da se bavim. Tu bih izdvojio tzv. mini fejs-lift, SMAS listing ili parcijalni lifting koji se radi kroz otvore na očnim kopcima, kao nešto što je estetsku hirurgiju lica učinilo mnogo kvalitetnijom.

ČUDESNI HIJALURON

VIKALO: Nesumnjivo – hijaluronski fileri! Od prvobitne namene, punjenja dubokih bora, oni su toliko napredovali da se njima danas može napraviti mnogo toga i u kratkom roku, što je pre njih bilo nezamislivo. Danas postoji čitav spektar filera različitih gustina, viskoznosti i trajnosti, obogaćenih antioksidantima ili anestetima, tako da se, osim popunjavanja bora, filerima može nadoknaditi volumen, učiniti jedrijim usahli obrazi, podići obrve, korigovati podočnjaci, izgled nosa, brade... Tako fileri danas ne služe samo za popunjavanje bora, već za podmlađivanje kompletnog lica.

Tu su i hemijski pilinzi, koje kao dermatolog volim da radim, i koji, uprkos mnoštvu novih aparatnih i injekcionih tretmana za podmlađivanje i negu kože, nisu nimalo izgubili na aktuelnosti.

Naravno, slede svi drugi tretmani koje radim i koji, da nisu dobri, ne bi ni bili u mojoj ponudi: mezoniti, PRP, mezoterapija, aparatni tretmani za lice i telo gde moram pomenuti Venus Freeze kao tretman koji me stalno iznenađuje rezultatima na licu i telu.

POŠTENJE PREMA PACIJENTU

GAČEVIĆ: Gledajući rezultate nekih „nehirurških“ procedura kod pacijenata koji su posle mnogo potrošenog vremena i para došli na hirurško rešenje svog problema, jasno je da kod nekih doktora ne postoji dovoljno odgovornosti i poštenja, jer su obećavali ono za šta su znali (ili zbog neiskustva nisu znali) da neće dati rezultate koje pacijent očekuje. Zato mislim da je maksimalna profesionalnost nešto najbitnije u poslu koji se bavimo, što podrazumeva da se pacijentu mora pošteno reći šta će se raditi, kojim materijalom, da tu proceduru poznamo i da je ona zvanično odobrena, i kakav rezultat posle nje može očekivati. Ne može se pre procedure obećavati jedan rezultat, pa posle nje ili posle mesec dana reći klijentu da njegov organizam „nije dobro primio hijaluron ili botoks“, „da niste dobro reagovali na mezoniti“ i slično. Sve to se kao mogući ishod intervencije mora reći pre nego što se ona uradi. Zato će doktor sa velikim iskustvom, koji dobro poznaje anatomiju lica, predložiti tačno ono za šta je siguran da će dati rezultat kod svakog pojedinačnog pacijenta.

VIKALO: Stalno naglašavam da je kombinacija tretmana najbolje rešenje za veće promene na licu i telu. Zahvaljujući bogatoj ponudi, danas sam u stanju da za svaki problem ponudim adekvatnu kombinaciju tretmana koja podrazumeva i hemijske pilinge, aparatne i injekcione tretmane. Od izuzetne je važnosti pravilna kućna nega posle završenog tretmana. Na osnovu potrebe i tipa kože, životnih navika, preporučujem najdelotvornije antiejdž supstance sa obaveznom zaštitom od UV zračenja, koji je neophodan tokom čitave godine. Moji stalni pacijenti koji vremenom postaju i prijatelji moje ordinacije, to dobro znaju, i zato sa njima nemam nikakve probleme jer brigu o njihovom licu i telu vodimo zajedno i u kontinuitetu.

NAJBOLJI SAVET PACIJENTIMA

VIKALO: Ne preterujte i ne žurite. Kada mi neko dođe prvi put i traži intervenciju, recimo hijaluron, obavezno mu naglasim da ću biti maksimalno oprezna i ići sa manjim dozama da bih videla kako će organizam da reguluje. Dovoljno sam iskusna da sebi ne dozvolim da se zaletim i preteram. Zato želim da svakog dobro upoznam i kao osobu, da vidim šta joj je suštinski potrebno, da se upoznam sa njenom kožom, stalo mi je da se ona u ordinaciji oseća prijatno, prihvaćeno i da ima poverenje u mene.

GAČEVIĆ: Ne tražite nemoguće! Bilo da želite hiruršku operaciju ili antiejdžing proceduru, posetite dva ili tri doktora koji je rade i vidite koji vam odgovara kao stručnjak, ali i čovek. Jer, posebno u antiejdžing medicini, procedure se najčešće ponavljaju, pa ćete sa tim lekarom morati da sarađujete i u budućnosti. Ne trčite od jednog do drugog doktora tražeći onog najboljeg, jer ne postoji doktor koji je svemoćan i koji može da ispuni sve što poželite.

ŠTA NAS RADUJE

VIKALO: Ono što me posebno raduje je činjenica da veći na novih antiejdžing procedura ide u pravcu regenerativne medicine. Podstiču se prirodni regenerativni procesi tako da rad na poboljšanju izgleda kože uključuje i unapređenje njenih fizioloških funkcija, što govori o neraskidivoj vezi između zdravlja i lepote.

U moju ordinaciju najčešće dolaze žene koje su samosvesne, diskretne i hoće da izgledaju lepo, bez narušavanja prirodnosti i karakternih crta lica. One u startu znaju šta neće, recimo, patkaste usne ili jagodice koje zaklanjaju pogled, ali i šta hoće: umerenost, prirodnost i podizanje kvaliteta kože na viši nivo. To znači da koža izgleda negovano, da bude glatka, bez izraženih problema i nedostataka. A za te svrhe su PRP, mezoterapija i hemijski pilinzi.

Kada su u pitanju problemi poput opušteno kožu, bora i izgubljenog volumena lica i vrata, tu su nam na raspolaganju hijaluronski fileri, mezoniti i aparat najsavremenije tehnologije, Venus Freeze.

GAČEVIĆ: Na svu sreću, vratili smo se u neki kolosek normalnosti, tako da u poslednje dve godine nisam ugradio nijedne implantate veće od 400 cc, niti sam u usne stavio više filera od 1-1,5 cc, veoma retko dva. Mislim da je to rezultat naše stalne edukacije pacijenata, da je bolje da prvo stave manje filera pa da kasnije dodaju još ako treba, nego da se u startu pretera. Što se tiče estetske hirurgije, mogućnost da u njoj postignemo prirodan izgled je uvek postojala, ali je faktor ekstravagancije često preovlađivao pa je preteranost postala trend. A to je uvek problem, ne samo estetski, nego i zdravstveni. Anatomija tela ima svoje zakone protiv kojih se ne sme ići bez mogućih posledica. Prevelike grudi na sitnom telu nisu samo estetski loše, već utiču i na kičmu i celo telo. Dugo vremena mi smo na to pristajali, stavljali implantate od 600 cc ako je pacijentkinja na njima insistirala, neko voljno neko nevoljno, ali se radilo. Mislim da smo se sada opametili – velike grudi često znače i velike komplikacije! Puno hijalurona – puno komplikacija. Iskustveno smo završili jednu dodatnu školu koja se ne uči nigde, ali je nezamenjiva.